



Anexa 2.

FIȘA DISCIPLINEI***1. Date despre program**

Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
Facultatea	Teologie
Departament	Teologie Pastorală
Domeniul de studiu	Master
Ciclul de studii	2018-2020
Specializarea	Teologie Istorică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	<i>Arhitectura de cult, pictura murală și artele decorative în istoria contemporană a Bisericii românești din Transilvania (1949-1989)</i>			
Codul cursului	Tipul cursului	An de studiu	Semestrul	Număr de credite
38.01.A.04.O.216a	O	II	2	5
Tipul de evaluare	Categoriza formativă a disciplinei (DF=fundamentală.; DD=domeniu; DS=specialitate; DC=complementară)			
Examen				
Titular activități curs	Lect. univ. dr. Ioan Ovidiu Abrudan			
Titular activități seminar / laborator/ proiect	Lect. univ. dr. Ioan Ovidiu Abrudan			

3. Timpul total estimat

Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână				
Curs	Seminar	Laborator	Proiect	Total
1	1	-	-	2
Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ				
Curs	Seminar	Laborator	Proiect	Total (NOAD _{sem})
14	14	-	-	28

Distribuția fondului de timp pentru studiu individual		Nr.ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe		50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren		5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri		30
Tutoriat:		2
Examinări:		10
Total ore alocate studiului individual (NOSI _{sem})		97
Total ore pe semestru (NOAD _{sem} + NOSI _{sem})		125

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Discipline necesare a fi promovate anterior	
Competențe	



ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

5. Condiții (acolo unde este cazul)

De desfășurare a cursului	<i>Videoproiector, laptop, flipchart</i>
De desfășurare a sem/lab/pr	<i>Videoproiector, laptop, flipchart</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Cunoașterea și utilizarea noțiunilor și terminologiei consacrate Istoriei artei bisericești; Cunoaște și înțelege evoluția istorică a Ortodoxiei românești din perioada studiată, așa cum este relatată în izvoarele istorice din această perioadă; Aplică lecțiile istorice învățate realităților istorice actuale.
Competențe transversale	Realizarea unei înțelegeri a condițiilor în care a evoluat arta bisericească din România în perioada regimului comunist. În cadrul formării viitorilor preoți și profesori absolvenți ai masterului de teologie-istorie, familiarizarea acestora cu stilurile arhitecturale și tehnicilor artistice le asigură competențele necesare legate de analiza și utilizarea unei categorii extrem de semnificative de surse, cele vizuale, realizând totodată conexiuni cu alte ramuri ale științei istorice, precum istoria bisericească sau istoria culturii și civilizației europene.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Cursul urmărește evoluția formelor artistice bisericești în Ortodoxia românească, din perioada deceniilor regimului dictatorial comunist.
Obiectivele specifice	Cercetează evoluția formelor arhitecturii de cult din spațiul românesc în perioada comunistă.

8. Conținuturi

Curs		Nr. ore
Curs 1	Introducere. Artă bisericească ortodoxă în România în deceniile comunismului. Efectele instaurării unui regim opresiv și a impunerii ideologiei „ateismului științific” asupra evoluției artei bisericești.	1
Curs 2	Degradarea științei de a construi, prin eliminarea studiului arhitecturii ecleziastice din programele școlilor superioare de arhitectură. Stoparea dinamicii activității constructive, din domeniul arhitecturii bisericești. Limitarea apariției de noi parohii prin controlul sever exercitat de Departamentul cultelor asupra numărului candidaților la preoție, școlarizați în cele două institute teologice ortodoxe care mai funcționau în România. Restricționarea accesului la resurse materiale, de care ar fi putut beneficia proiectele de noi biserici.	1
Curs 3	Un nou cadru instituțional pentru avizarea lucrărilor de construcție și decor al bisericilor: Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin Comisia de Pictură Bisericească, Departamentul Cultelor, Ministerul de Stat pentru Învățământ, Cultură și Arte Plastice, Comisia Națională a Monumentelor Istorice, Fondul Plastic.	1
Curs 4	Un cadru alternativ de formare al viitorilor pictori de biserici. Marginalizarea artiștilor monumentaliști consacrați în perioada interbelică (cazul lui Anastase Demian, Olga Greceanu, Nicolae Stoica). Anastase Demian mentor al unei importante generații noi de pictori bisericești (Nicolae Brana, Cornel Cenan, Ion Gavrilă, Victor Constantinescu, Tasso Marchinii, Emil Cornea, frații Eugen și Eremia Profeta). Profesorul I. D. Ștefănescu și înființarea Școlii de pictură bisericească a Patriarhiei Române.	1
Curs 5	<i>Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă al Patriarhiei Române</i> de la biserica „Schitul Maicilor”, paraclis patriarhal. Atelierele de sculptură în lemn de la Mănăstirea Plumbuita, atelierele de țesătorie și broderie liturgică de la Mănăstirea Țigănești, ateliere de orfevrărie liturgică.	1
Curs 6	O fulminantă producție științifică din domeniul Istoriei vechii arte religioase	1



ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

	românești, în sprijinirea activității de creație artistică. Institutul de Istoria Artei „George Oprescu” din București. Publicațiile științifice periodice: „Buletinul Monumentelor Istorice”, „Studii și Cercetări de Istoria Artei”, „Revista Muzeelor și Monumentelor” etc.	
Curs 7	Activitatea de clasare și restaurare a monumentelor istorice bisericesti în perioada comunistă	1
Curs 8	Activitatea postbelică a celor mai importanți pictori muraliști români: Costin Petrescu, Anastase Demian, Olga Greceanu. Părintele Sofian Boghiu și Olga Greceanu în asociația “Rugul Aprins”. Mozaicurile de la Mănăstirea Antim.	1
Curs 9	Zugravi de biserici în deceniile comuniste: Nicolae Stoica, Ștefan Constantinescu, Gheorghe Popescu, Emila Milan Ivănescu, George Russu, Arutiun Avakian, Iosif Keber, Costin Ioanid, Ion Musculeanu, Ioan Taflan, Constantin Blendea.	1
Curs 10	Grupul „Prolog” (înființat în 1985 de artiștii plastici Paul Gherasim, Constantin Flondor, Horea Paștina, Cristian Paraschiv și Mihai Sârbulescu; colaboratori: Ioana Bătrânu, Ion Grigorescu, Horia Bernea, Mircea Tohătan, Sorin Dumitrescu, Vvasile Varga, Dan Mohanu, Ion Nicodim ș.a)	1
Curs 11	Asaltul asupra bisericilor istorice ale Capitalei. Demolarea marilor ansambluri mănăstirești ale Bucureștilor. Salvarea unor monumente bisericesti bucureștene, prin translarea lor cu ajutorul unei tehnici și a unor dispozitive proiectate de inginerul Eugen Iordăchescu (biserica „Mihai Vodă, Ansamblul Antim, biserica paraclisului patriarhal Schitul Maicilor, bisericile „Olari”, „Sf. Ștefan”, „Cuibul cu Barză”, „Sf. Ilie”, „Rahova”, „Sf. Ioan” sau „sf. Ionică” - Piață, „Sf. Gheorghe” - Capra)	1
Curs 12	Arhitectura de cult din zonele rurale	1
Curs 13	Perioada ultimilor ani ai comunismului românesc. Două mari proiecte de arhitectură ecleziastică: Biserica nouă a Mănăstirii Râmeț, Ansamblul social-cultural bisericesc de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus.	1
Curs 14	Moștenirea epocii comuniste reflectată în lăcașurile de cult edificate și decorate în perioada anilor '90. Deprofesionalizarea artei bisericesti.	1
Total ore curs:		14
Seminar/Laborator		Nr. ore
Sem 1	Studii de istoria artei vechi românești publicate în revistele bisericesti, în perioada comunistă.	1
Sem 2	Pictorița Olga Greceanu și colaborarea sa cu Biserica Ortodoxă.	1
Sem 3	Profesorul I. D. Ștefănescu și colaborarea sa cu Biserica.	1
Sem 4	O operă excepțională: I. D. Ștefănescu, „Iconografia artei bizantine și a picturii medievale românești” (1973)	1
Sem 5	Academicianul George Oprescu	1
Sem 6	„Istoria artelor plastice în România”, vol. 1, 2 (1968)	1
Sem 7	Profesorul Vasile Drăguț și colaborarea sa cu Biserica.	1
Sem 8	Istoricul de artă Eugenia Greceanu.	1
Sem 9	Istoricul de artă Cornelia Pilat.	1
Sem 10	Istoricul de artă Ana-Maria Musicescu	1
Sem 11	Istoricul de artă Constanța Costea	1
Sem 12	Istoricul de artă Sorin Uilea	1
Sem 13	Istoricul de artă Pavel Chihaiia	1
Sem 14	Activitatea de studiere, clasare și restaurare a monumentelor artistice bisericesti în perioada comunistă.	1
Total ore seminar/laborator		14

Metode de predare



ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

--	--	--

Bibliografie

Referințe bibliografice recomandate	Augustin Ioan, <i>Întoarcerea în spațiul sacru</i> , Ed. Paideia, București, 2004.
	Augustin Ioan, <i>Arhitectura Sacră Contemporană</i> , Ed. Paideia, București, 2003
	Cristian Vasile, <i>Biserica Ortodoxă Română în primul deceniu comunist</i> , Ed. Curtea Veche, București, 2005.
Referințe bibliografice suplimentare	Ioan Abrudan, „Catedrala Mitropolitană din Sibiu, acum 50 de ani”, în <i>Transilvania</i> , nr. 1, Sibiu, 2017, pp. 19-29.
	Ioan Abrudan, <i>I. D. Ștefănescu în spațiul artelor românești</i> , Editura Universității din Sibiu, 2008.
	Sanda Voiculescu, „Parohia – spațiu de agregare religioasă și urbanistică”, în <i>Secolul 20</i> , nr. 4-6, București, 1997.
	Sanda Voiculescu, <i>Biserica Ortodoxă între tradiție și inovație</i> , în <i>Arhitectura</i> , nr. 5-6, București, 1991.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Se realizează prin contacte periodice cu acesteia în vederea analizei problemei.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Ponderea în nota finală	Obs.**
Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare pe baza unui subiect tratat de student în scris</i>	50%	CPE
Seminar	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	40%	CPE
		<i>Implicare în dezbateri</i>	10%	
Standard minim de performanță				

(*) Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

(**) CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală;

Data completării: 24.09. 20 20

Data avizării în Departament: 4 10 20 20

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Lect. univ. dr. Ioan Ovidiu Abrudan	<i>J. adu</i>
Director de departament	Prof. Dr. Paul Brusanowski	<i>P. Br</i>